

ਅਨੁਵਾਦਕਾਂ ਵੱਲੋਂ

ਜੈਨ ਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਛੇ ਦਰੱਵ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੈਨ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਦੋ ਹੀ ਤੱਤਵ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੀਵ ਅਤੇ ਅਜੀਵ ਸਾਰਾ ਜੈਨ ਦਰਸ਼ਨ ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਤੱਤਵਾਂ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ। ਖੁਦ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਵੀਰ ਵੀ ਭਗਵਤੀ ਸੂਤਰ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਤੱਤਵਾਂ ਬਾਰੇ ਅਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਚੈਲੇ ਗੰਧਰ ਇੰਦਰ ਭੂਤੀ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਮੁੱਖ ਤੱਤਵਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੁਤੰਤਰ ਗ੍ਰੰਥਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਰ ਜੈਨ ਉਪਾਸਕ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪਣੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਇਹਨਾਂ ਨੋਂ ਤੱਤਵਾਂ ਅਤੇ ਛੇ ਦਰੱਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰੀ ਸਮਰਪਣ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਸਮਝੇ ਅਤੇ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪਣੇ

ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਢਾਲਦਾ ਹੋਇਆ ਅਪਣੀ ਆਤਮਾ ਦਾ ਕਲੀਆਣ ਕਰੇ।

ਸ਼ਟ ਦਰੱਵ ਵਿਚਾਰ ਪੰਚਾਸ਼ਿਕਾ: ਗ੍ਰੰਥ ਵੀ ਇਸੇ ਤੱਤਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖੀਆ ਦੀ ਇੱਕ ਕੜੀ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਛੋਟਾ ਪਰ ਸਾਰ ਪੂਰਨ ਗ੍ਰੰਥ ਹੈ। ਵਿਸਤਾਰ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹੋਏ ਅਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਹਿਨ ਦੀ ਇਸ ਤੋਂ ਸੁੰਦਰ ਉਦਾਹਰਨ ਹੋਰ ਕੀਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵੀ ਦਰੱਵ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਜੜ ਚੇਤਨ ਜਾਂ ਜੀਵ ਅਜੀਵ ਰੂਪ ਤੋਂ ਦਰੱਵ ਨੂੰ ਦੋ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਫਿਰ ਜੀਵ ਦੇ ਸੁੱਧ ਅਸੁੱਧ ਭੇਦ ਕਰਕੇ ਅਜੀਵ ਦਰੱਵ ਨੂੰ ਪੰਜ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਲੋਕ ਚਾਰ ਤੋਂ ਗਿਆਰਾਂ ਤੱਕ ਜੀਵ ਦਰੱਵ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗੁਣ ਪਰੀਆਈਆਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਹੈ। ਅਜੀਵ ਦਰੱਵ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਦਗਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ 13 ਤੋਂ ਵੀਹ ਸਲੋਕ ਤੱਕ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਸੂਖਮ ਸਥੂਲ ਭੇਦ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਧਰਮਆਸਤੀ ਕਾਇਆ ਦਾ ਵਿਚਾਰ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸਲੋਕ 36 ਤੱਕ ਅਕਾਸ਼ ਦਰੱਵ ਅਤੇ 37 ਤੋਂ 43 ਤੱਕ ਕਾਲ ਦਰੱਵ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰਕੇ ਸਭ ਦਰਵਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮੂਰਤ ਅਮੂਰਤ ਰੂਪ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਗ੍ਰੰਥ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਤਮ ਆਖਰੀ ਤਿੰਨ ਸਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਸਾਰ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੱਸਤੀ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਸਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦਾ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਲੇਖਕ ਆਚਾਰਿਆ ਕੰਜ ਕਿਰਤੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਚਾਰਿਆ ਸ਼ੁਭ ਚੰਦਰ ਦਾ ਵਰਨਣ ਹੈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੁਭ ਚੰਦਰ ਗਿਆਨਾਰਵ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਰਚਿਤਾ ਹੋਣ। ਇਹ ਗ੍ਰੰਥ ਦਿਗੰਬਰ ਜੈਨ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅਨੁਵਾਦ ਜੈਨ ਆਚਾਰਿਆ ਹਸਤੀ ਮਲ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਕਰਕੇ ਸੰਮਿਅਕ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਮੰਡਲ ਜੈਪੁਰ ਤੋਂ ਡਾਕ ਵਾਲਾ ਇਹਾਂ ਹੈ। ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇਹੋ ਗ੍ਰੰਥ ਹੈ।

ਪੰਨਵਾਦ:

ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਨੋਦ ਦਰਿਆਪੁਰ ਇੰਚਾਰਜ ਜੈਨ ਵਰਲਡ ਦੇ ਵੀ ਪੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹਨਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਜੈਨ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਵੈਬ ਸਾਇਟ ਤੇ ਯੋਗ ਸਥਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਜੈਨ ਸਾਹਿਤ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸੁਨੀਲ ਦੇਸ਼ ਮਣੀ ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਵੀ ਪੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ।

ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ ਛੋਟੇ ਵੀਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ੱਬੀਰ (ਜੂਨੈਰਾ ਕੰਪਿਊਟਰਜ਼, ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ) ਦੇ ਵੀ ਪੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਜਿਹਨਾਂ ਅਪਣਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਆਸੀਰਵਾਦ:

ਸਾਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਜੈਨ ਸਾਹਿਤ ਲਈ ਆਚਾਰਿਆ ਸ਼੍ਰੀ ਆਨੰਦ ਰਿਸ਼ੀ ਜੀ, ਆਚਾਰਿਆ ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਵੰਦਰ ਮੁਨੀ ਜੀ, ਆਚਾਰਿਆ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਜੀ, ਆਚਾਰਿਆ ਸ਼੍ਰੀ

ਤੁਲਸੀ ਜੀ, ਆਚਾਰਿਆ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਗੀਆ ਜੀ, ਆਚਾਰਿਆ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਜੈਇੰਦਰ ਦਿਨ ਸੂਰੀ, ਆਚਾਰਿਆ ਸ਼੍ਰੀ ਨਿਤਿਆ ਨੰਦ ਸੂਰੀ ਜੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰਮਣ ਸੰਘ ਦੇ ਚੋਥੇ ਆਚਾਰਿਆ ਡਾ: ਸ਼ਿਵ ਮੁਨੀ ਜੀ ਦੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਛੁਟ ਆਚਾਰਿਆ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਗੀਆ ਦੇ ਚੈਲੇ ਸਵਰਗੀ ਸ਼੍ਰੀ ਵਰਧਮਾਨ ਜੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈ ਚੰਦ ਜੀ ਦੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ। ਸਾਧਵੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਜੈਨ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰੇਰਕਾ ਜੈਨ ਜਯੋਤੀ ਉਪ ਪ੍ਰਵਰਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਵਰਨਕਾਂਤਾ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜਾ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਦਵਾਨ ਚੇਲੀ ਸਾਧਵੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਧਾ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਅਤੇ ਆਚਾਰਿਆ ਸਾਧਵੀ ਡਾ: ਸਾਧਨਾ ਜੀ ਦੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ। ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ।

ਸ਼ੁਭ ਚਿੰਤਕ:

31/03/2008
ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ

ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਜੈਨ, ਰਵਿੰਦਰ ਜੈਨ
ਅਨੁਵਾਦਕ